

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/157076,Narodowy-Dzien-Zwycieskiego-Powstania-Wielkopolskiego-Bydgoszcz-27-grudnia-2021.html>
25.04.2024, 15:57

Narodowy Dzień Zwycięskiego Powstania Wielkopolskiego - Bydgoszcz, 27 grudnia 2021

27 grudnia 2021 r. po raz pierwszy obchodzimy Narodowy Dzień Zwycięskiego Powstania Wielkopolskiego - największego zwycięskiego polskiego zrywu niepodległościowego.

Zastępca przewodniczącego Kolegium IPN prof. Wojciech Polak, dyrektor IPN Gdańsk prof. Mirosław Golon oraz naczelnik bydgoskiej Delegatury IPN Edyta Cisewska uczestniczyli w obchodach upamiętniających wybuch Powstania Wielkopolskiego.

W Kcyni zainaugurowano wojewódzkie obchody Narodowego Dnia Zwycięskiego Powstania Wielkopolskiego. 27 grudnia Narodowy Dzień Zwycięskiego Powstania Wielkopolskiego na mocy ustawy jest świętem państwowym. W kościele pw. WNMP w Kcyni przez ks. kan. Michała Kosteckiego odprawiona została Msza św. Dalsza część uroczystości odbyła się przy pomniku powstańców wielkopolskich na cmentarzu parafialnym. Uczestników powitał burmistrz Kcyni Marek Szaruga.

Tutaj w noc sylwestrową doszło do pierwszych walk i 1 stycznia Kcynia została

oswobodzona, ale to nie był koniec przedsięwzięć w tym miejscu. Tutaj powstał bardzo ważny szpital polowy, a kluczowa bitwa miała miejsce 3 lutego – podkreślił wojewoda kujawsko-pomorski Mikołaj Bogdanowicz.

Głos zabrał także wojewoda wielkopolski Michał Zieliński. Pierwszy Dzień Narodowego Zwycięskiego Powstania Wielkopolskiego to święto całej Polski. W 1918 r. mieszkańcy Wielkopolski zapoczątkowali zryw, który zdecydował o losach naszego kraju i w znaczący sposób przesądził o kształcie II Rzeczypospolitej – podkreślił wojewoda wielkopolski Michał Zieliński.

Przy pomniku wartę pełnili: członkowie Towarzystwa Historycznego, 8. Kujawsko-Pomorskiej Brygady Obrony Terytorialnej oraz skauci ZHR.

W położonej w powiecie szubińskim Kcyni, mieście z piękną historią m.in. najwybitniejszego mieszkańca światowej klasy chemika prof. Jana Czochralskiego, znajduje się miejsce pochówku z pięknym upamiętnieniem ponad siedemdziesięciu Powstańców Wielkopolskich. Byli oni uczestnikami walk, które w sylwestrową noc z 31 grudnia 1918 roku na 1 stycznia 1919 roku przyniosły Polakom z Kcyni Wolność. Walki z Niemcami o miasto i najbliższą okolicę toczyły się także w następnych tygodniach, szczególnie ciężkie w pierwszych dniach lutego 1919 roku – powiedział dyrektor IPN Gdańsk prof. Mirosław Golon – Niezwykle ważnym elementem kcyńskich obchodów było odsłonięcie na pomniku poległych powstańców tablicy upamiętniającej Józefa Antkowiaka, który za udział w Powstaniu Wielkopolskim, ponad dwadzieścia lat później, w czasie krwawej jesieni 1939 roku został zamordowany przez Niemców. Był jedną z tysięcy ofiar niemieckiej rozprawy z polskimi patriotami, których na całym terenie byłego zaboru pruskiego w czasie II wojny światowej mordowano lub więziono – dodał prof. Golon.

Oficjalne uroczystości odbyły się również w Nakle nad Notecią. Przybyłych na obchody przywitał burmistrz Sławomir Napierała, który przypomniał wydarzenia, jakie miały miejsca w Nakle na przełomie 1918 - 1919. Dyrektor muzeum Tomasz Pasieka dokonał otwarcia wystawy plenerowej na Rynku: Edmund Bartkowski. Komendant Powstania Wielkopolskiego z Nakła nad Notecią. Delegacje IPN, władz samorządowych oraz mieszkańców upamiętnili na cmentarzu nowofarnym poległych Powstańców Wielkopolskich a także mieszkańca Nakła, rzemieślnika Antoniego Nadskakułę, który porwany romantycznym porywem serca owacyjnie wyrażał radość z zakończenia niewoli, za co Niemcy go zabili 2 czerwca 1919 roku.

Uroczystości odbyły się także w Bydgoszczy. Rozpoczęły się mszą w kościele garnizonowym następnie przy Pomniku Nieznanego Powstańca Wielkopolskiego odbył się apel poległych. Wiązanki kwiatów zebrani złożyli pod tablicami upamiętniającymi gen. Józefa Dowbora-Muśnickiego oraz Wojciecha Korfantego. Kwiaty złożyła Naczelnik bydgoskiej Delegatury Edyta Cisewska

fot. Roman
Bosiacki/Agencja
Wyborcza.pl

Kolejnym miejscem uroczystości był Szubin, gdzie na cmentarzu parafialnym znajduje się jedno z największych upamiętnień Powstania Wielkopolskiego w regionie. Delegacja IPN po złożeniu kwiatów pod przepięknie odbudowanym pomnikiem, udała się wraz z Księdzem Kanonikiem Tadeuszem Lesińskim, przewodniczącym społecznego Komitetu Odbudowy

Pomnika-Mogiły Powstańców oraz panią dr Kamilą Czechowską – dyrektor Muzeum w Szubinie na szubiński Rynek, gdzie zaprezentowano dużą plenerową wystawę o historii odbudowy tego upamiętnienia Powstania Wielkopolskiego. Następnie na zaproszenie pani dyrektor Czechowskiej odwiedzono Muzeum. Na gmachu muzealnym, dawniej pełniącym funkcje sportowo-oświatowe, znajduje się tablica pamiątkowa z 2009 roku. Oddano w niej hołd tym, którzy zginęli z rąk niemieckiego okupanta w latach 1939-1945 za to, że wzięli udział w Powstaniu Wielkopolskim.

Na cmentarzu parafii św. Wojciecha przy ul. Kasztanowej w Sadkach znajduje się wiele historycznych mogił. Jedną z nich, grób powstańca Floriana Kmiecika, zamordowanego przez Niemców 6 maja 1919 roku, odnowiony w tym roku staraniem IPN. Na grobie tego bohatera, okrutnie zamordowanego kilka miesięcy po głównych walkach powstania delegacja IPN złożyła kwiaty. W Sadkach w samą rocznicę śmierci kaprała Kmiecika, czyli w pierwszej połowie maja Instytut planuje zaprezentowanie nowej wystawy o Powstaniu.

Rocznicowe obchody delegacja IPN zakończyła w Lisewie Kościelnym w gminie Złotniki Kujawskie na cmentarzu parafialnym, gdzie staraniem IPN odnowiono zaprojektowany i zrealizowany grób siedmiu powstańców Wielkopolskich poległych w walce o Wolność Ojczyzny. Także w tej miejscowości Instytut planuje kontynuację działań edukacyjnych związanych z historią Powstania.

Zastępca przewodniczącego Kolegium IPN prof. Wojciech Polak, dyrektor IPN Gdańsk prof. Mirosław Golon oraz dr Alicja Paczoska - Hauke złożyli kwiaty na bydgoskiej Łączce - cmentarzu przy ul. Kcyńskiej gdzie spoczywają, st. sierż. Ludwik Augustyniak i st. sierż. Florian Dutkiewicz.

Dr Alicja Paczoska-Hauke złożyła kwiaty na cmentarzu na Bielawkach, gdzie pochowany jest powstaniec wielkopolski z 1919 roku, a w okresie II wojny światowej żołnierz Armii Krajowej - Stanisław Sobocki. Tego wielkiego bohatera komuniści aresztowali w maju 1945 roku i uwięzili w stalinowskiej katowni w Bydgoszczy na Wałach , gdzie poniósł śmierć w tak symbolicznym dla wszystkich Polaków dniu 15 sierpnia, czyli w 25. Rocznicę Bitwy Warszawskiej.

Kierownik Referatu Edukacji Narodowej Mirosław Sprenger złożył kwiaty na grobach Powstańców w Studzienkach i Paterku.

1

2

Magdalena Basińska z Referatu Edukacji Narodowej złożyła kwiaty na grobie kpt Pawła Cymśa w Gnieźnie, pod Mauzoleum Powstańców Wielkopolskich w Trzemesznie oraz pod Pomnikiem Powstańców Wielkopolskich w Inowrocławiu.

Tegoroczne obchody odbyły się w wyjątkowo surowych warunkach atmosferycznych. Było śnieżnie, słonecznie, ale zarazem niezwykle zimno. Na uroczystościach w Kcyni temperatura wynosiła minus 12 stopni.

PLIKI DO POBRANIA

[Narodowy Dzień Zwycięskiego Powstania Wielkopolskiego \(pdf, 6.81 MB\) 31.01.2022 14:29](#)